

Succes I Danmark er en by i

Et møde med ex-SuperKarlaerne Pia Nyrup og Helene Lønsted

Helene Lønsted og Pia Nyrup

I efteråret 85 udsendte det århusianske band *Super Karla* deres første LP. I efteråret 86 holdt de afskedskoncert. Varemærket var ellers originalt nok: *Pop des Femmes*. Hvad skete der – er Super Karla død eller lever hun et andet sted?

Jeg tog til Århus for at spørge. Sangeren og guitaristen *Pia Nyrup* og basisten *Helene Lønsted* mødte op og svarede: – Hun lever i seks forskellige versioner. Men begrebet Super Karla har vi aflivet med vilje. Det blev en varebetegnelse vi følte, vi skulle leve op til – og som var bremsende for en videre udvikling for os hver især.

Hvad kan man lære af den historie? Super Karla var efterhånden en gammel dame i branchen. 7 år var det blevet til, med et par udskiftninger undervejs. Sidst var Helene kommet med, kort før pladeprojektet.

Vi snakkede en hel del om den plade – og om hvad der er sket i det forløbne år, siden den udkom:

Helene: »Man laver ikke bare en plade – man gør det for at komme ud og spille.

Det er jo ikke pladesalget man lever af; det er uendelig lidt musikeren får ud af det, medmindre man hedder Bruce Springsteen. Det er jobs vi skal leve af, og da man er nødt til at leve op til nogle bestemte forventninger.«

... Tyskland

ved Hanne Tofte Jespersen
Foto: Arne Kjær

Hvad var det for forventninger i forhold til det I allerede havde lavet – skulle det være noget nyt eller skulle det bare være bedre?

Helene: »Mere stilrent i hvert fald.«

Pia: »Vores problem har altid været at vi ikke kunne finde ud af, hvad for noget musik vi egentlig spillede. I begyndelsen ville vi gerne spille det hele. Efterhånden blev der noget vi var rigtig gode til. Men der blev vi i tvivl om, hvad det var for en stil vi egentlig havde.«

Vi havde 3 forskellige sangskrivere med hver deres personlige stil. Og det blev ved med at være vores dilemma – at vi spillede numre af tre forskellige komponister* som egentlig er meget forskellige.«

Men jeg har hele tiden opfattet det som Jeres styrke, at I var et godt danseband, et godt live-band?

Pia: »Jamen det har vi også altid været. Men problemet er, at man ikke kan få jobs hvis man ikke laver en plade.«

Derfor bliver man nødt til at gå ind i den business og det er en hård kværnemaskine. Den var hård for os alle sammen.«

Helene: »Der kommer begrænsninger – for så skal tingene være mere klare. Når man spiller live, kan man køre på energier og udadvendthed – og det er stort set ligegyldigt hvad man spiller, bare man viser glæde ved det. Men på en plade skal det være det hele på en gang, både det energiske og det flotte. Man skal kunne se en rød tråd i de ting der kommer frem.«

Pia: »Og i det øjeblik man laver plade, involverer man nogle andre mennesker i ens musik. Pludselig har man ikke hånd- og halsret over den mere, for der er også noget der hedder tekniker, producer, pladeselskab.«

Det kan være en svær kamel at sluge. Nogle gange kan det være fedt – men det er svært at overskue i situationen, hvor meget det er fedt og hvor meget det er for meget. Det kan dræbe nogle ting, men det kan sandelig også gøre nogle ting klarere at få nogle andre ører ind og lytte på det man laver.«

Super Karla havde kontrakt med forlaget *Rosen*, de skulle – af økonomiske grunde – vælge en dansk producer og valget stod mellem de relativt få 'popdrenge': – »*Kim Sagild* havde lige lavet Nanna, *Billy Cross* havde lige lavet Anne Dorte (Michelsen). Man lytter til

det de har lavet, 'måske vil vi komme til at lyde for meget i den og den stil' – og så valgte vi *Søren Wolff* som vi havde hørt meget godt om. Han havde været medproducer på Kim Larsen, men havde i virkeligheden ikke lavet så meget ud over sit eget SW 80 – som var lidt avantgarde. Vi tænkte: fint, manden har nogle ideer. Og han *har* virkelig øre for det enkle og for at trække melodierne frem.«

Før indspilningerne øvede Super Karla en uge sammen med Søren Wolff. De stod for at skulle vælge ud af gruppens meget blandede repertoire, hvoraf nogle numre stammede tilbage fra 1979. I den proces – at skulle finde numre som egnede sig for plade – oplevede de Søren Wolffs professionelle erfaringer som en stor hjælp:

Pia: »Han havde evnen til at høre vores musik og sige 'det der – det er det der er hooket i nummeret'. Hvor vi syntes vi havde ti forskellige linjer i en melodi som var fede, og hvor han lige kunne pille en ud som han umiddelbart

syntes var ørehængerer. Fx kunne han lave sådan en lille keyboard-figur som lige understregede det. Så på den måde var han meget god for os.»

Super Karla havde lavet en single før LP'en med Anne Linnet som producer. Egentlig mente de, at der var flere af de gamle numre, som fortjente at komme på plade. Samtidig »føjte« de absolut mere for de nye numre, og de endte med at gå i studiet med ret dugfriske sange og et enkelt rigtig gammelt nummer (»Stille dage«). Det valg var de meget enige om, både indbyrdes og med Søren Wolff.

Hvordan vurderer de så resultatet, på et års afstand:

Pia: »Vi har allesammen noget på den, hvor vi ikke synes det var lige det det skulle være. Men det er forskellige ting vi har at udsætte på den.«

Men hvad har I på den?

Helene: »Jeg synes den er for pæn.«

Pia: »Det tror jeg nu vi alle sammen synes.«

Helene: »Den er meget poleret lyd-mæssigt. Ikke særlig rå. Og jeg tænker også på titlen »Fræk og fatal« – altså *fræk* det kan man jo ikke kalde den. Den er meget stilren, lidt for smart.«

Pia: »Ja meget glat – den er ikke nær så rå som vi er live og det synes jeg er synd. I mixningen er bunden trukket meget tilbage og pålægget trukket meget frem. Det er et producerspørgsmål, hvor jeg så er uenig med vores producer dér, han har nok understreget det tøsede for meget i mixningen.«

Har I selv været med i den del af processen?

Helene: »Ikke i mixningen.«

Hvorfor ikke?

Pia: »Fordi det er umuligt, det kan man ikke og det skal man heller ikke være. En gruppe på 6 plus en producer plus en tekniker kan aldrig blive enige om det samme resultat.«

Men kunne én af Jer ikke have gået ind i det?

Helene: »De gjorde det at de lavede nogle forslag som de sendte over og sagde: Er det godt nok? Og på det tidspunkt havde vi det sådan at vi tænkte 'nu skal den plade bare ud', ikke. – Vi var meget hurtige til at sige OK.«

Pia: »Men det er også noget med at når man har siddet i et studie i seks uger og lyttet på ting, så kan man ikke høre mere. Med mindre man er meget professionel, og det er produceren. Det er derfor jeg siger det er umuligt. Man er

simpelthen fuldstændig blæst oven i knoppen. Så kan man pludselig kun høre sig selv, og så kan man slet ikke høre sig selv – ens lydbillede er fuldstændig forkert. Det er først nu så lang tid efter, at jeg egentlig kan høre den plade med åbne ører. Jeg hørte den overhovedet ikke de første mange måneder.

Nu er jeg glad for den; jeg synes den er meget bedre end det salgstal den har fået. Jeg synes virkelig vi kan være materialet bekendt. Man kan diskutere lyden – det samlede resultat på den måde – men som materiale synes jeg numrene er skidegode.«

Fræk og Fatal har solgt under 2000 ex. I en tid hvor mange flere end før laver plader, er forventningerne til hvor meget en plade skal sælge herhjemme også steget. Hvor det tidligere var fint at sælge 10–20.000 eksemplarer skal man nu op på 40–50.000 før det bliver interessant. De »store« som en Kim Larsen sælger 500.000 ex. For Anne Dorte Mi-

chelsen ville et salgstal på 10.000 være tegn på fiasko.

Super Karla var ikke heldige med deres pladeforlag. *Rosen* var ved at krakke før pladen var kommet ud. Det betød, at den aldrig blev distribueret ordentligt. De fleste penge var brugt på produktionen, og det blev aldrig til en ordentlig markedsføring. Resultatet var, at pladen ikke kunne fås ret mange steder.

Historien er sikkert ikke atypisk. De uheldige økonomiske omstændigheder omkring *Fræk og Fatal* er én side af den. Pladen som udtryk en anden. Det er en debut-LP inden for en genre, der sædvanligvis betegnes som mainstreampop. Eller rettere sådan kom den til at fremstå, og det er den fremtræden, publikum nødvendigvis må bedømme den på.

Hvad med Super Karla og hendes styrke? Blev pladen udtryk for den identitet, som – på trods af at det var svært at rubricere i en stilistisk bås ud over den som gruppen meget ramrende selv havde kaldt Pop des Femmes – bandet faktisk havde?

Jeg synes det ikke. *Fræk og Fatal* lyder i mine ører alt for meget som en masse andre plader. Jeg oplever netop det flotte som pålæg, der tilslører de kvaliteter, som numrene har inde under et væld af keyboards og (fjerne) stemmer. Så for mig at se var producerens rolle i Super Karlas tilfælde pro-

blematisk. Hvad synes musikerne selv?

Pia: »Nu snakker vi om at vi var uenige med produceren. Men han har altså virkelig været god for os, vi er ikke utilfredse på den måde.«

Men det kan jeg ikke få til at hænge sammen. Hvordan kan han have været god for Jer når I ender med at være utilfredse med lyden?

Pia: »Lyden er kun en del af det. Hvis han ikke havde været inde over, var der kommet en helt anden plade ud af det. En producers funktion starter jo lang tid før indspilningen. Og han er en psykisk faktor i studiet, er med til at høre: Hvornår swinger det, hvornår er det levende, hvad for numre duer, hvor meget kan man presse hende til at synge mere rå, skal det være en sax eller en guitar der skal spille den solo – tusinder af ting.«

Helene: »Det er en person som skal have overblikket. Og hvis vi er uenige er det produceren til dels der skal have det afgørende ord. Når man vælger en producer er det en man skal have tillid

til, og som man har snakket med i forvejen om hvilke ting man vil have frem – og så siger: OK nu er det i dine hænder.«

Pia: »Nu taler du også med de to som er med til at gøre det rå når vi er ude at spille. Bas og guitar er meget pænt på den plade – hvor fx keyboards'ene er blevet overflod. Og hvor vi har lært meget som vi har kunnet tage med os ud at spille bagefter.«

Helene: »Men man kan nok ikke komme uden om det med en producers prestige. Han har et eller andet han gerne vil have indfriet med en plade – han gør jo også karriere. Han skulle vise, at han godt kan producere en plade og har på den måde gjort den så pæn – med alle de der synthesizere fx. Som han virkelig har fået jobs på bagefter.«

Fræk blev Super Karlas plade altså ikke. Men fatal? – Pladen var en satsning, med henblik på at få jobs. Hvis man ville lave en fræk historie ud af det, kunne man sige, at det i stedet blev produceren, der løb med jobs'ene.

Jeg tror ikke det er så enkelt. Og det er heller ikke Søren Wolffs skyld, at Super Karla nu er opløst. En lang række personlige faktorer har spillet ind, hvor hver Karla har sine egne grunde til at holde op. Det er svært at snakke om så kort tid efter.

Pia: »Hvis du snakker med os om et

par år kan vi måske bedre sige noget om Super Karla. Vi kan snakke om pladen nu fordi det er tilstrækkelig længe siden. I de interviews vi gav lige da den var kommet var vi slet ikke i stand til at formulere hvad vi syntes om den. Vi var dårligt i stand til at høre den.»

Men gruppens erfaringer er et meget godt eksempel på, hvordan pladebranchen og populærmusikken fungerer sammen.

Super Karla fik faktisk en masse jobs, i Tyskland. De spillede 60 jobs i det efterår, hvor pladen kom ud. Og nåede at blive grundigt trætte af det liv og udsigten til at sidde og rumle i en bus

på de tyske landeveje de næste år frem.

Dertil kom problemerne med bandets stil og profilering, problemer som forstærkedes efter den første plade:

– Så skal man jo lave en plade til, og så er det det der med stilen begynder at melde sig.

Processen med *Fræk og Fatal* gav bandet en masse erfaringer. I Tyskland nåede de at indspille båndene til en ny single – som de selv synes er det bedste de har lavet. Og efter 4–5 LP'er ville de med deres egne ord nok have lært tilstrækkeligt til selv at kunne producere.

I stedet for valgte de at aflive Super Karla. Med hende forsvandt et levende

bud på Pop de Femmes. Hun efterlod sig en plade – men det er nu ikke helt det samme.

Super Karla på 'Fræk og Fatal' bestod af:

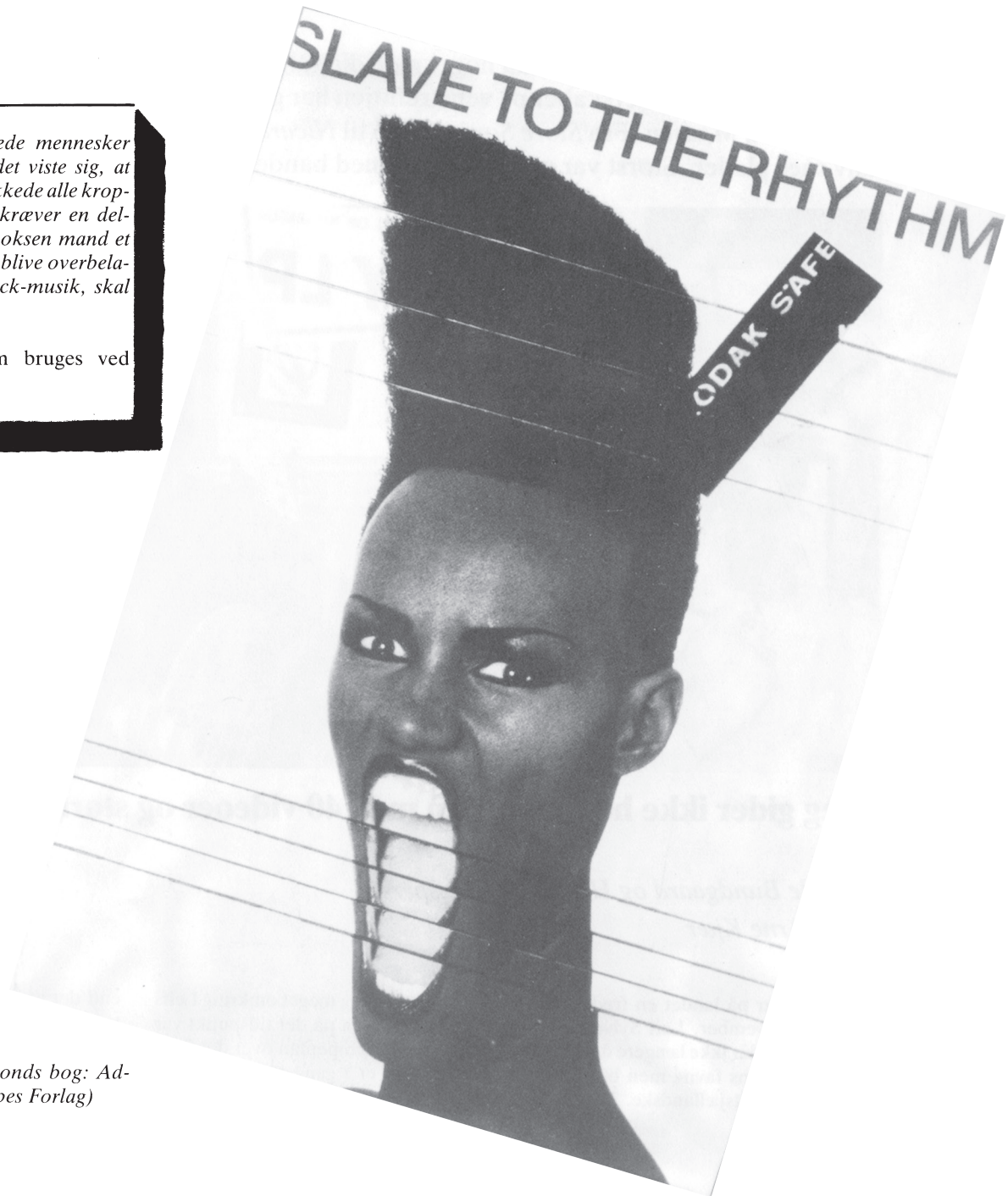
Anne Marie Møller (trommer) Helene Lønsted (bas) Jytte Pedersen (sang, keyb.) Rikke Sinding (sang, keyb., tenorsax) Susan Ohrt (sang, keyb., alt-sax).

Gruppens numre blev skrevet af Jytte, Susan og Rikke.

Test din yndlingsmusik!

»Jeg lod mange hundrede mennesker lytte til rockmusik, og det viste sig, at denne musikart ofte svækkede alle kroppens muskler. Normalt kræver en deltoideusmuskul* hos en voksen mand et tryk på 20–22,5 kg for at blive overbelastet. Men spiller man rock-musik, skal der kun 5–7,5 kg til!«

* Overarmsmuskul som bruges ved Kinesiologisk test.

citatet er fra John Diamonds bog: Adfærds Kinesiologi (Strubes Forlag)